

Український

ВІСНИК

М. Шевченка

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXV. № 7-8 (квітень) 2018

Віталій НАЗАРУК

Яблуневий цвіт

*Цвіт яблуні - ніжний, п'янкий,
Цвіт яблуні - щирий, миттєвий,
Цвіт яблуні - просто легкий,
Цвіт яблуні - просто життєвий.*

*На світі немає краси
зрівняної з яблуні цвітом,
На світі немає душі
зрівняної з птахів перелітом.*

Прочитайте:

- ❖ Свято Тараса Шевченка у Бухаресті
- ❖ Буковина вшановує 204-ті Роковини народження Шевченка
- ❖ Знакова подія в «Столиці культури» – 204-ті роковини народження Тараса Шевченка
- ❖ Ліцей імені Шевченка у Сиготі зберігає мову і традиції українців
- ❖ XXVI-а Національна Олімпіада з української мови та літератури
- ❖ Щодо анексії Росією Криму
- ❖ Сторінку письменника

Щодо анексії Росією Криму

Українсько-російські відносини мають довгу і суперечливу історію, яка нараховує сотні років. Основним її змістом є прагнення Московії та її спадкоємців – Російської імперії, Радянського Союзу та Російської Федерації – унеможливити становлення незалежної держави Українського народу – повноправного члена європейської співдружності націй.

Набуття Україною незалежності у 1991 році у результаті розпаду СРСР від початку розглядалося і розглядається російською елітою як прикре історичне непорозуміння, яке повинно бути якнайшвидше виправлене. За визначенням В. Путіна цей розпад – найбільша геополітична катастрофа ХХ століття.

Збройна агресія Росії проти України була заздалегідь спланованою та ретельно підготовленою операцією.

Незважаючи на підписання базових політичних угод з Україною, зокрема так званого «Великого договору» у травні 1997 року, Росія продовжувала декларувати свої права на Крим і Севастополь, а представники російських політичних кіл (В. Жириновський, Ю. Лужков, К. Затулін та інші) не припиняли закликати російське керівництво розірвати «Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Росією та Україною» та забезпечити постійне базування Чорноморського Флоту РФ у Севастополі. Такі заклики обґрунтовувалися «неправомірністю передачі Криму та Севастополя Україні», а також «невідповідністю існуючих кордонів історичним кордонам розселення російського народу».

Водночас найбільш дієві та комплексні приготування Москви зі створення підґрунтя для анексії Кримського півострова розпочалися у 2013 році після внесення Росією змін до нової Концепції зовнішньої політики, які визначали збереження впливу на Україну основою російської політики на пострадянському просторі.

У цей час російською владою була розроблена концепція «м'якої сили» щодо України, яка передбачала активне залучення в Криму та південно-східних регіонах України проросійських політичних партій та громадських рухів з метою створення підґрунтя для дестабілізації ситуації в нашій державі.

За активної участі російських спецслужб та при мовчазній згоді злочинної влади Януковича вже у середині 2013 року Російська Федерація створила в Криму та на південному сході України потужну мережу антиукраїнських партій, суспільних рухів і громадських організацій («Русское единство», «Родина», «Единая Русь», «Российская община Севастополя», движение «За единую Русь», «Союз русского народа», Общекрымское движение «За республику Крым», воєнно-патріотичний клуб «Школа победы» «Народна опозиція», праворадикальна неонацистська партія «Русское национальное единство»).

Ще на початку 2013 року спецслужбами РФ було розпочато створення в Криму місцевих і російських радикальних організацій антиукраїнської спрямованості, серед яких мережі бійцівський клуб «Оплот», приватні військові компанії Росії типу «Феракс», «Редут-Антитеррор», «РСБ-Групп», «Антитеррор-Орел», «Тигр Топ Рент Секьюрیتی»; козацькі формування – «Донское войско козацьє», «Кубанское войско козацьє».

Російська Федерація скористалась підписанням злочинною владою Януковича у 2010 році так званих «Харківських угод» та активізувала переоснащення і модернізацію російських військ у Автономній Республіці Крим.

У лютому-березні 2014 року Російська Федерація перейшла до реалізації практичних заходів щодо анексії Кримського півострова.

На першому етапі (20-28 лютого 2014 року) була проведена операція сил спеціального призначення при підтримці підрозділів 810 окремої бригади морської піхоти. 20 лютого 2014 року було прийнято рішення про застосування військової сили для анексії Криму. Починаючи з 22 лютого 2014 року здійснювалось приховане перекидання підрозділів ЗС РФ з території Росії до АР Крим морським шляхом. Після нарощення сил, підрозділи спеціального призначення захопили Верховну Раду і будівлю уряду АР Крим, регіональний диспетчерський центр «Сімферополь-контроль», а також інші важливі об'єкти інфраструктури Криму.

На другому етапі (1-10 березня 2014 року) Росія перевела кримське угруповання військ у вищу ступінь бойової готовності (віддано сигнал «Военная опасность»), що супроводжувалося виходом бойових кораблів ЧФ РФ на зовнішній рейд ВМБ Севастополь; переводом літаків морської штурмової та розвідувальної авіації, а також вертольотів ЧФ РФ у Криму (аеродроми Кача та Гвардійський) до негайного бойового застосування; проведенням (розвідувальними кораблями «Кильдин», «Приазовье» і «Лиман», 3-м радіозагоном особливого призначення (Севастополь) ЧФ РФ, літаками Су-24МР з аеродромів Маринівка і

Севастополь та дальнього радіолокаційного виявлення і наведення А-50 з аеродрому передового базування Єйськ) комплексної розвідувальної операції стосовно виявлення стану бойової готовності ЗС України та чергових сил НАТО у Чорноморському басейні; висуванням визначених підрозділів в райони прикриття сухопутного кордону АРК, обладнання ротних опорних пунктів в районах Перекоп, Армянськ і Чонгар.

На третьому етапі (10-18 березня) було завершено створення об'єднаного угруповання військ (сил) і роззброєння частин ЗС і АДПС України на території АР Крим. Для управління діями російських окупаційних військ у Криму було розгорнуто: на аеродромі Гвардійське – об'єднаний командний пункт ОУВ(С), а в районі Джанкой – передовий командний пункт ОУВ(С).

Російська окупаційна влада додатково зосередила в Криму близько 6,3 тис. військовослужбовців Повітрянодесантних військ та військ спеціального призначення ЗС РФ. Крім того, з метою підвищення можливостей ЧФ РФ щодо проведення морських десантних операцій до Чорного моря прибули десантні кораблі з Північного та Балтійського флотів ВМФ РФ, що надавало Росії широкі можливості для висадки потужного угруповання військ уздовж усього узбережжя України.

Наведені дії Москви передбачали створення приводу для початку широкомасштабної збройної агресії проти нашої держави шляхом провокування України до застосування збройних сил в Автономній Республіці Крим як проти цивільного населення, так і підрозділів російських військ, які були розміщені на Кримському півострові.

Агресор розраховував на застосування Україною військової сили для відновлення влади в Криму, що давало б Росії фактично «легітимні» підстави, спираючись на положення Федерального закону «Про оборону» та Воєнної доктрини РФ стосовно захисту російських громадян та співвітчизників, для військового вторгнення в Україну (як це було в серпні 2008 року в Грузії) з метою відновлення режиму Януковича та/або окупації південно-східних регіонів нашої держави з виходом до Придністровського регіону Молдови.

Незважаючи на стратегічні та оперативні переваги Російської Федерації, вона не змогла у повній мірі реалізувати свої цілі у відношенні України. Так, за виключенням Донецька та Луганська, спроби російської сторони спровокувати масові проросійські виступи у східних та південних областях України, як інструменту створення «сірих зон» на території нашої держави та приводу для російського військового вторгнення в Україну, фактично не мали успіху.

Причинами зазначеного стали вдалі дії української влади з недопущення дестабілізації обстановки на сході та півдні країни, прорахунки російської сторони в оцінці ситуації в Україні, а також підтримка нашої держави зі сторони західних країн і міжнародних організацій.

Окупувавши АР Крим Росія порушила низку міжнародно-правових договорів та тим самим створила привід для руйнації міжнародної архітектури європейської безпеки.

Відразу після анексії Криму Російська Федерація розпочала мілітаризацію півострова, який на сьогодні перетворився на потужний військовий форпост у Чорноморському регіоні. Росія високими темпами зміцнює ударний потенціал та операційні можливості міжвидового угруповання ЗС РФ у Криму. На сьогодні воно у 2,5 рази перевищує чисельність російських військ в Криму, яке дислокувалось на території півострова до його анексії Росією.

На теперішній час інтенсивно розбудовується військова інфраструктура (аеродроми, причали, військові містечка, сховища боєприпасів). Москва не припиняє створення нових об'єднань, з'єднань і частин на анексованому півострові, а також оснащення їх сучасними зразками ударної зброї, що дозволяє контролювати центральну та західну частини Чорного моря.

У рамках реалізації наведених планів передбачається збільшення чисельності угруповання ЗС РФ в Криму. Прогнозується, що до 2020–2025 років міжвидове угруповання російських військ на Кримському півострові буде нарощено приблизно в 1,5–2 рази за основними показниками.

Поряд з цим Росія активізувала заходи з демонстрації військової сили у Чорноморському регіоні шляхом інтенсифікації польотів бойової авіації Повітряно-Космічних сил РФ та нарощування військово-морської присутності.

Триває практика проведення у Чорноморській операційній зоні заходів бойової підготовки із залученням літаків дальньої бомбардувальної авіації (Ту-22М3, Ту-95МС), а також дальнього радіолокаційного виявлення та наведення типу А-50.

Москва періодично порушує повітряні кордони окремих причорноморських країн, а також не припиняє провокаційні заходи російської авіації стосовно повітряних і морських суден чорноморських держав з імітацією пусків крилатих ракет по цілях у районі протоки Босфор.

У сукупності наведені агресивні дії РФ вкрай негативно впливають на розвиток ситуації у Чорноморському регіоні, порушуючи баланс сил та створюючи реальну загрозу воєнній безпеці причорноморських держав.

Свято Тараса Шевченка у Бухаресті

Бухарестська філія СУР організувала 20 березня «Свято Шевченка», маючи гостями знаменитих артистів – як із Румунії, так і з України. Урочистий концерт пройшов у залі Університетського Дому, де часто проходять, в останній час, наші культурні заходи. Учасниками свята були: Ансамбль пісні і танцю «Червона калина» із буковинського села Негостина, заслужена артистка України Ірина Стиць із Чернівців та місцеві бухарестські учасники – інструментальний гурт «Зоря» (скрипалька Наталка Колотило-Панчик та гітарист Дан Васілеску), румунська артистка Дойна Гіцеску, студенти українського відділу Слов'янської філології, декламатори поезії Шевченка і творів, присвячених великому Кобзарю.

Гостями свята, яких я мала честь представити і запросити до слова, були: депутат і голова СУР Микола Мирослав Петрецький, Його Ексце-

ку, бо колектив створив прекрасне враження. Ані виступ інструментальної «Зорі» не осоромив бухарестську філію СУР, бо вона виконала букет найкращих українських мелодій, до яких увійшли і мелодії пісень на слова Шевченка і викликала щирі оплески.

А коли на сцені з'явилася чарівна артистка із Чернівців Ірина Стиць, яка під час співу пройшлася поміж публікою, привітавши гостей, то вся публіка була у неймовірному захопленні – від її чудового голосу від вигляду і дружнього ставлення до теплої публіки. Особливо сподобалась людям пісня «Мамина молитва», яка викликала симпатію і довгі оплески.

Концерт закінчився урочистим виступом усіх учасників дійства піснею на слова Тараса Шевченка «Рече та стогне Дніпр широкий», коли публіка, на ногах і піднесена духом, співала разом із артистами!

Після вдалого концерту всі учасники спустилися до ресторану Університетського дому, де проходив урочистий прийом і де концерт продовжився. Наш акордеоніст «Зорі», Богдан Костюк, ще довго акомпанував співаків і забавляв захоплену публіку.

Слід додати, що гості із України та з Угорщини в той самий день провели робочу зустріч із бухарестським керівництвом СУР і редакторами у бібліотеці ім. Степана Ткачука, а члени негостинської «Червоної калини» – у бухарестському офісі СУР, де їх щиро прийняв і угостив комітет бухарестської філії СУР.

Вдячні всім організаторам, друзям із Чернівців, пані Вікторії Онуфрик із Буковинського Телебачення та її мужу, меру міста Нововолинськ, Анатолію Болдашеву, які привезли нам талановиту артистку Ірину Стиць, та всім друзям, які спричинилися до того, щоб цей 26-ий концерт у Бухаресті, присвячений пам'яті українського національного поета Тараса Шевченка, від народження якого виповнилося 204 роки, пройшов на високому рівні! Вічна слава нашому дорогому Тарасу!

Ярослава КОЛОТИЛО

Фото авторки

ленція Посол України в Румунії Олександр Баньков, заступник державного секретаря у Міжнародному департаменті румунського уряду Амет Аледін та депутат в Угорському Парламенті, перший заступник голови Світового Конгресу Українців та голова Європейського Конгресу Українців Ярослава Гортяні, яка вперше відвідала Бухарест, хоч не раз побувала в Румунії, відвідуючи українців з інших регіонів. Вона поділилася приємними враженнями про цю її історичну поїздку в своїй промові. Мені випала також радість привітати всіх достойних гостей цього свята, включно представника в Міністерстві Національного Виховання, радника Єлвіру Кодрю (якій я вдячна, що допомогла і у перекладі!), представників Шкільного інспекторату, депутата італійської меншини в Румунському Парламенті, працівників Посольства

України в Румунії, колишніх моїх колег із Міністерства культури Румунії, включно пана Карола Кеніґа, представників інших національних меншин, наших друзів і співпрацівників. Це святкове дійство, яке було відкрите вокальним гуртом «Червона калина» піснею «Як умру то поховайте» (коли публіка, із пошани до Заповіту Шевченка встала на ноги), продовжилося іншими народними піснями (яких, до речі, дуже любив Шевченко і сам умів прекрасно співати!), а потім народними танцями, виконаними бездоганно негостинським молодіжним колективом танців ансамблю «Червона калина», якого постарався привезти Юліян Кідеша, якому ми складаємо подя-

«Тємний» конкурс поезії імені Йона Козмея

У п'ятницю 9-го лютого у повітовій газеті «Край ноу» /Сучава/ був анонс про цей конкурс, а потім настала тиша.

Можливо, автори думали, що педкадри та учні мають передплату на «Край ноу» і читають газету?

Хто в це повірить?

Я запитав багатьох директорів, чи вони дістали повідомлення про цей конкурс. Відповіді були: Ні! Навіть учні та педкадри із Калинешт-Купаренка та Шербівців нічого не знали.

Чому, панове організатори?

Поетеса Кармен Вероніка Стейчук сказала, що на цей перший випуск надійшли 45 поезій, що є бажання, щоб цей конкурс став національним. Хай так буде!

Коли прочитаємо ім'я тих, що отримали призи, то буде сюрприз. Із Калинешт-Купаренка, рідного села Козмея, Шербівців, чи з околиць, немає жодного ім'я. Чому? Хтось може дати якусь відповідь?

Поки що кілька рядків про Йона Козмея.

Народився 11 березня 1951 р. в селі Калинешти-Купаренка, громада Шербівці. Тут закінчив в 1966 р. вось-

мирічку, а в 1970 р. закінчив лицей ім. Штефана Великого у Сучаві.

Між 1970-1974 рр. був студентом філології університету «Ал. І. Куза» у Яссах. Після цього був викладачем у різних школах.

Між 1979-1984 рр. був літературним секретарем ансамблю «Чіпріан Порумбеску» у Сучаві.

В період 1985-1991 рр. був директором дому культури міста Сучави.

Вкладав румунську та латинську мову в лицях міста Сучави. В останні роки був викладачем у спортивному лицейі міста.

Був доктором філології.

Переклав поеми Шевченка на румунську мову.

Микола КУРИЛЮК

ДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ У КАЛИНЕСТАХ-ЄНАКЕ

Обширно про День Рідної мови написав Є. Фрасинюк. Я хочу сказати кілька слів про відзначення цього дня у школі села Калинешти-Єнаке у Сучавському повіті.

Учениця Амалия Еміна Семенюк виконала пісню «У вишневому саду», під акомпанемент викладача Петру Ілінкей та її брата Александру Семенюка.

Біанка Мартинюк, підготовчий клас, продекламувала вірш «Рідна мати»;

Деніса Габрієла Панциру /VII кл./ та

Константін Ремус Табарча /VII кл./ описали традиційний одяг села Калинешти-Єнаке.

Багато попрацювала викладачка української мови Марія Загаріє. Вона з своїми учнями бере участь у різних культурних акціях.

Ще хочу сказати, що викладач релігії Петро Ілінкей румун, та він робить більше, ніж «наші». Слава йому!

Микола КУРИЛЮК

Фото автора

ДО ЮВІЛЕЮ ПАНІ ДЖОРДЖЕТИ ШТЕФАН

Немало років пройшло, відколи я пізнаю пані професорку української мови Джорджету Штефан. Було це 1976 року, коли я прийшла до Негостини і тут знайшла дуже гарний педколектив, в якому була і пані Джорджета Штефан. Вона викладала українську мову, бо у Негостині рідна мова була свята і ніколи ніхто не міг її заборонити в школі. В негостинській школі майже всі учителі були з села, а пані Д. Штефан приходила із Сучави щодня автобусом. Ніколи не запізнила на уроки, чи то літо, чи зима, чи то дощ, пані проф. Дж. Штефан була у класі.

До грудневої революції пані Д. Штефан працювала в Негостині, а потім змінювалася до Сучави. Тут, в Негостині, межі нами всіма була велика дружба, яка залишилася і дотепер. Всі разом організували різні події, відзначали свята, виступали на сцені з учнями, представляли різні програми і ніхто не боявся декламувати вірші на рідній мові, хоч тоді були інші порядки. Пані проф. Д. Штефан завжди була весела, і цей оптимізм має і сьогодні. З негостинської школи перейшла до Сучави, де продовжувала викладати українську мову в педагогічному лицейі. Там працювала до пенсії, але продовжує шкільну працю. Ще і тепер має групу учнів у Радівцях, які вивчають українську мову, люблять її, беруть участь на українських олімпіадах, а там забирають різні премії.

Цієї весни пані проф. Джорджета Штефан сповнила 70 років. Але тримається молода, такою, якою я її пізнала. Родом походить із гірського села Молдовиця. У пані Д. Штефан є син, інженер, і дочка, учителька, вони закінчили факультет у Сучаві. Пані Д. Штефан з своїм мужем збудували гарну хату в Молдовиці. Ми тримаємо зв'язок по телефону, пригадуємо давні роки і деколи здибаємося.

Від мене і від всіх тих, що пізнають її, бажаємо пані Штефан багато здоров'я, радості, довгої пенсії і много літ прожити з надією.

Феліція ГРИГОРАШ

БУКОВИНА ВШАНОВУЄ 204-ті РОКОВИНИ НАРОДЖЕННЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Негостина-Серет, 30 березня 2018

Відзначення постаті Тараса Григоровича Шевченка в Негостині після грудневого перевороту 1989-го року стало найважливішою подією духовного виявлення на рідній українській мові не тільки для інтелектуалів села, педкадрів, студентів, учнів, але й для його мешканців в цілому. Переповнений зал місцевого Культурного дому, насичені змістовно та артистичною формою програми, гості з України, гості з сіл Буковини, де компактно проживають українці, побратання з кількома школами Чернівецької області, авторитети повітових та місцевих адміністративних установ перетворюють Негостину у неофіційно названий український культурний центр південної Буковини.

З такого накопичення духовної енергії та творчих потенціалів проросло на плато біля місцевої культурної установи, за піклуванням добродіїв/спонсорів з України та румунських авторитетів, погруддя великого Кобзаря українського роду, поета-пророка Тараса Шевченка.

Це був другий пам'ятник Праведному українців за Бухарестським, і роки підряд став символічним паломницьким місцем березневих Шевченківських свят Сучавщини.

*

30 березня провід Сучавської повітової організації СУРу на чолі з головою Іллею Савчуком, організував вшанування 204-их роковин з дня народження Тараса Шевченка на повітовому рівні в Негостині та Сереті.

Свято розпочалося панахидою за упокоєння душ усопшого Праведного Тараса та його родини, відправленою двомовно, на українській та румунській мовах, отцем-парохом Данієлом Петрашукком у місцевому храмі «Святого Димитрія». Окрім негостинців, присутніми були гості з України, префект повіту Сучави та місцеві авторитети. В кінці святслужби отець Д. Петрашук запросив гостей, якщо існує бажання, сказати кілька слів з приводу свята вшанування невмирущого українського поета.

Мірела Адомнікей: – В якості префекта повіту Сучави і в тому числі віруючої я не хочу змішувати речі, більше скажу біля погруддя великого українського поета. Беручи до уваги те, що наступають Пасхальні Свята, хочу побажати всім вам світла в душі

та злагоди в сім'ї, родинного тепла та єднання, Божої благодаті! Існує і меседж: Тому що прибула раніше, я почула святу літургію, відправленою двома мовами, українською та

румунською; вважаю, що ви, якщо не єдині, то між небагатьма місцевостями повіту, або й країни, де служиться Богу так, і я хочу подякувати вам за це, а перед вами, членами проводів української організації, стоїть заповітне завдання, яке походить від самого Шевченка, для вас, а головне для ваших наслідників-дітей: «Учітесь, читайте, / І чужому научайтесь, / Й свого не цурайтесь». Учіть дітей говорити вашою рідною мовою і дайте їм життєвий обов'язок навчати дітей своїх рідної мови, бо в рідній мові стоїть суть національної ідентичності, а якщо загубиться мова, то загубиться ваша ідентичність.

Зустрічайте світлом духу Господне Воскресіння!

Ілля Савчук: – Дякую пані префект за присутність та за повчальні слова, дякую гостям з України та місцевим авторитетам за присутність та участь у вшануванні українського поета-пророка. Підкреслюю факт, що

плекання рідної української мови – це одна із найголовніших цілей діяльності сурівської повітової організації і тільки разом зі всіма чинниками духовної-освітницької праці збережеться рідна мова і буде передаватися з покоління в покоління. Бажаю всім щасливих Пасхальних свят!

Михайло Міхаєску-Анюк: – Висловлюю радість від того, що прибули на свято Шевченка гості з України, з м. Чернівців та близьких районів – Сторожинецького і Глибоцького – представники не тільки українських громад, але і румунських, а це є доказом того, що існують в нас спільні справи, яких вирішуємо спільними зусиллями.

Шевченко є символом боротьби за волю не тільки українського народу, але й будь-якого народу взагалі. Це, мабуть, пояснює чому його «Кобзар» перекладений на понад сто мов світу, а знаки вшанування його особистості налічують коло 1.390 пам'ятників у понад 35 державах світу.

У нашій країні існують п'ять, є намір спорудити до дванадцять.

Нехай Пасхальні свята принесуть всім нам здоров'я, щастя і миру в душі!

*

Наступний момент вшанування Тараса Григоровича Шевченка відбувається біля погруддя великого Кобзаря. Церемонію, вперше в Негостині, веде голова Серетської організації СУРу Михайло Анюк. Донині погруддя було місцем ліричного моменту, де після вітального слова мера громади говорилось про роль літературної спадщини Шевченка у плеканні рідної культури, у вихованні гідності людини бути вільною духом, виконувались пісні на його слова

та читалися вірші Кобзаря.

Ведучий пропонує розпочати момент інтонуванням гімнів Румунії та України, а опісля представляє гостей та запрошує до слова пані Мірелу Адомнікей – Префекта повіту Сучава.

М.А.: – Шановні гості, пане мер, дорогі мешканці села Негостини, котрих на наступному вшануванні бажаю набагато більше, хочу подякувати всім присутнім сьогодні на святі великого українського поета Тараса Шевченка. Особливо вітаю гостей, які стоять поруч у такій важливій культурній події, котру СУР організує щорічно і котра оправдовується тут існуванням не тільки погруддя невмирущого поета, але й тим, що в Негостині існують українська громада і потужний духовний потенціал, глибокі культурні ресурси.

Хочу пригадати важливу роль у пізнанні творчості Шевченка, яку зіграв Йоан Козмей перекладом на румунську мову значної частини «Кобзаря». Доля Шевченка стелилася драматичним шляхом життя-буття: 24 роки був кріпаком, 10 років пробув на засланні і тільки 13 років на волі, з котрих останні 4 під суворим наглядом царської охрани, але геніальна його творча спадщина подарувала українській мові вічність.

Тому наша і ваша повинність стає святым обов'язком перед українськими громадами у плеканні рідного слова, у просуванні рідної культури. Румунська держава забезпечує всі умови для збереження етнічної ідентичності

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

(Продовження на 10 стор.)

Тячівщину відвідала Міністр Румунії у справах румунів звідусіль

2-3 березня Міністр Румунії у справах румунів звідусіль Наталія-Елена Інтотеро здійснила перший офіційний візит в Україну після вступу на посаду.

Другого дня візиту пані Міністр разом з представниками іноземної делегації відвідала Тячівщину. Зокрема, побувала у Музеї історії та етнографії румунів Закарпаття у Нижній Апші, Солотвинському ліцеї імені М. Емінеску з румунською мовою навчання. Також Наталія-Елена Інтотеро зустрілася з керівництвом районної влади, обговорила питання облаштування Інформаційного центру Румунії в Солотвино з селищним головою Солотвина Юрієм Ухалем, поспілкувалася з представниками громадських організацій та культурних товариств, румуномовних мас-медіа.

В рамках візиту Міністр у справах румунів звідусіль відвідала Нижньоапшанську ЗОШ I-III ст., де взяла участь у румунському культурному фестивалі «Мерцішор» і оглянула виставку робіт-символів прийдешньої весни, виготовлених учнями румунських шкіл регіону. Візит до Закарпаття завершився зустріччю із заступником губернатора області.

Наталія-Елена Інтотеро запропонувала допомогу у вигляді рюкзаків зі шкільним приладдям, яке буде доставлене для румунських школярів в Закарпатській області через консульство Румунії в Солотвині.

«Міністерство у справах румунів звідусіль надає великого значення історичним спільнотам, підтримуючи і поважаючи права етнічних румунів сусідньої країни. Румунська громада України є пріоритетом для міністерства. У наших зусиллях щодо захисту і заохочення прав осіб, що належать до румунської меншини, ми зосереджені на збереженні незмінного права на освіту та інформацію румунською мовою», – зазначила Наталія-Елена Інтотеро.

В ході візиту румунський урядовець попросила повною мірою врахувати рекомендацію Венеціанської комісії, в тому числі поправку до статті 7 Закону про освіту.

«Венеціанська комісія рекомендує ефективні консультації представників меншин в ухваленні законодавства, спрямованого на права національних меншин», – сказала міністр. У цьому контексті було вказано на необхідність продовжити консультації з представниками румунської громади у процесі реформування суспільного мовлення, – повідомляють у консульстві Румунії в Солотвині.

* * *

Висновок Венеціанської комісії від 8 грудня 2017 року щодо сьомої «мовної статті» Закону «Про освіту» не зобов'язує Україну вносити в неї зміни. Венеціанська комісія дала позитивний висновок Закону про освіту в частині захисту національних меншин. Однак, деякі посадовці замовчують той факт, що Венеціанська комісія дає рекомендації і щодо посилення ролі державної мови в Україні. «Сприяння посиленню державної мови та її обов'язковість для усіх громадян є законом і навіть похвальною метою держави», – пишеться у висновку. Венеціанська комісія рекомендує ефективні консультації представників меншин в ухваленні законодавства, спрямованого на права національних меншин. Але робити це слід симетрично по обидва боки кордону та не порушувати при цьому чинного законодавства (зокрема і Закону «Про освіту»).

Ярослав ОДОВІЧУК

Фото автора

ЛІЦЕЙ ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА У СИГОТІ ЗБЕРІГАЄ МОВУ І ТРАДИЦІЇ УКРАЇНЦІВ

За останніми статистичними даними, у сусідньому з Україною румунському повіті Марамуреш мешкають близько 34 тисяч українців. Єдиним україномовним освітнім закладом не тільки у Марамуреші, а й в Румунії загалом, є педагогічний ліцей імені Тараса Шевченка у прикордонному місті Сігету-Мармаціей.

«МИ НЕ ДІАСПОРА, ТУТ НАРОДИЛИСЯ НАШІ ПРЕДКИ»

Як розповів директор ліцею Касіян Піцура, історія закладу сягає 1944 року. Діяв він до 1950-х років, потім був розформований. У 1997 році ліцей імені Тараса Шевченка відновили завдяки зусиллям української громади та навколишніх сіл. Зараз тут здобувають ступінь бакалавра 186 учнів 9-12 класів з навколишніх сіл, де майже сто відсотків мешканців – етнічні українці. Це Ремети, Кричунів, Великий Бичків, Луг над Тисою, Вишівська Долина, Бистрий, Красний, Вишня Рона, Рускова, Кривий і Поляни. З огляду на демографічну ситуацію в регіоні, є сподівання, що наступного року вихованців побільшає до 200. На педагогічному і природничому відділах

дітей навчають 19 педагогів. Щоби вступити на педагогічний відділ, треба скласти усний і письмовий іспити з української мови, усний – з румунської мови, а також із музики, малювання та фізкультури.

Викладання у ліцеї ведеться українською, за винятком румунської мови та літератури.

«Поаяк початкову освіту до 8-го класу учні здобувають у румуномовних закладах, де українську вивчають як факультатив, до того ж у кожному селі побутує свій діалект, то у 9-му класі ліцею ми не можемо вимагати досконалого володіння українською мовою, спеціальною термінологією. Тож стараємося викладати двомовно, щоб діти звикли. Таким чином, до 12 класу вони досить добре володіють українською літературним словом», – каже пан директор.

«Ми не діаспора, як дехто каже, – наголошує директор Касіян Піцура. – Тут народилися наші предки, і ми, в свою чергу, виховуємо молоде покоління, щоб тримали наші звичаї, нашу мову і передавали їх далі».

З акцією доброї волі до ліцею імені Шевченка навідалися науковці та письменники з Прикарпаття. Ініціатором поїздки виступив директор Івано-Франківського обласного центру науково-технічної творчості Віталій Кодря, родом із тячівського Грушова, що за 10 км від Сиготу.

Серед візитерів – кандидат філологічних наук, професор мовознавства Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаніка

Ярослав Мельник, заслужений вчитель України, письменниця, депутат Івано-Франківської обласної ради Оксана Тебешевська, письменниця, доктор філологічних наук, професор кафедри педагогіки початкової освіти педагогічного факультету ПНУ ім. В. Стефаніка Ольга Деркачова.

Приїхали, як годиться, з подарунками. Науковці та письменники привезли до Сиготу понад тисячу примірників українських книг, серед яких художні твори українських авторів, зарубіжна література українською мовою, підручники і посібники, різноманітні якісні видання для дітей молодшого, середнього та старшого шкільного віку, і не тільки. До збору гуманітарного вантажу долучились школи, громадські організації, автори не лише з Івано-Франківщини, а й багатьох куточків України.

«Впевнений: якщо дитина змалечку буде читати українські гарно оформлені книжки, то вона ніколи не забуде ні власної мови, ні свого коріння, – каже Віталій Кодря».

Після оформлення необхідних документів, книги доставили до ліцею. Директор установи від імені закладу подякував гостям за важливий крок назустріч ліцею та всім людям доброї волі, хто долучився до благодійної акції, висловив надію на подальшу співпрацю.

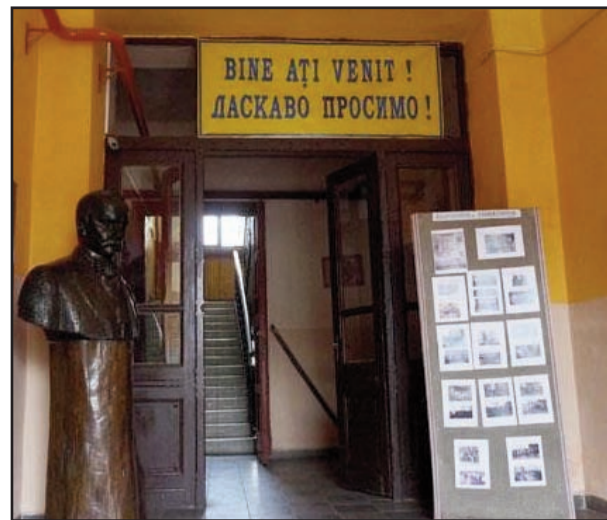
Вихованці ліцею ім. Шевченка підготували для гостей з України концерт: співали українські пісні, декламували вірші Тараса Шевченка, чим приємно вразили делегацію.

«Я вражена тією українською атмосферою, яка панувала під час концерту, тим, що на чужині є люди, які бережуть наші традиції, звичаї, звучить українська мова. Почуваєшся як удома», – каже письменниця та громадська діячка Оксана Тебешевська.

Прикарпатці впевнені: дружба з українцями Румунії повинна продовжуватись.

Після концерту гості поспілкувалися з ліцеїстами.

Дев'ятикласниця педагогічного відділу Джесіка Білчек перемогла у регіональному етапі олімпіади з української мови та літератури в Румунії і брала участь у національному. Дівчина живе в селі Луг над Тисою. Її батьки – українці, як і решта жителів села.

«Я дуже люблю українську мову, вона живе в моєму серці, – щиро ділиться Джесіка. – Люблю читати українську літературу, вірші. З останнього прочитаного дуже сподобався вірш Івана Франка «Чого являєшся мені...».

Після закінчення навчання Джесіка планує бути українським філологом, навчати дітей мові своїх батьків. Моя співрозмовниця жодного разу не була в Україні, але каже, що дуже хотіла би поїхати. Особливо мріє побувати у Львові, звідки має багато друзів у соцмережах.

До речі, троє учнів ліцею ходять на уроки з сусіднього Солотвина, двічі на день перетинаючи кордон. А випускники вчителюють у школах румуномовного регіону Закарпаття.

Як каже Касіян Піцура, до 2014 року учні ліцею брали участь у національних конкурсах декламування української поезії, і переможців нагороджували путівками до «Артеку». Але після анексії Криму такі поїздки припинилися. Наразі учні не їздять на екскурсії до України, хоча запрошення надходять. Керівник ліцею пояснює: батьки школярів мають певний страх через події в Україні, і у закладі ставляться до цього з розумінням.

Зараз у ліцею не надто багато контактів з українськими вишами. Справа в тому, що з часу його заснування між міністерствами освіти Румунії та України діяв протокол про співробітництво у галузі освіти, який передбачав тісну співпрацю з вищими навчальними закладами Львова (свого часу НУ «Львівська політехніка» навіть подарував ліцею комп'ютерний клас та оргтехніку). Наразі той документ уже не діє, а підписання нового, про що було нещодавно заявлено урядовцями України та Румунії, лише очікується у перспективі. Однак налагоджується партнерство з Івано-Франківським природничо-математичним ліцеєм. Також тісні дружні стосунки освітній заклад підтримує і з Солотвинським ліцеєм ім. М. Емінеску з румунською мовою навчання на Тячівщині.

В українському ліцеї ім. Тараса Шевченка сподіваються, що дружній візит прикарпатської делегації матиме продовження і послужить зближенню та налагодженню дружніх добросусідських зв'язків українців по обидва боки кордону, адже це вкрай необхідно для обох сторін.

Ярослав ОДОВІЧУК

Фото автора

ЗНАКОВА ПОДІЯ В «СТОЛИЦІ КУЛЬТУРИ» –

Місто Ясси, 25 березня

Ясси, місто стольного рангу, зазнали розмаїтого розвитку з моменту перенесення до нього столиці середньовічної Молдавії з Сучави володарем Олександром Лепушнюку в 1564-му році. Знаходячись на трасі торгового шляху з Львова до Дунайських портів, Ясси зазначені і в «Повісті минулих літ» літописця Нестора (XI ст.) у Списку руських міст, далеких і близьких, під назвою Яський Торг. За однією із версій дослідників/істориків назва Ясси походить від назви сарматського племені – язигів/яссів. Хоча зазнало частих нищень/руйнувань, місто Ясси оживало і відновлювалось, подібно Жар-птиці, бо ясно/жеврило в ньому незгасиме світло духовності.

Час оправдав/потвердив це тим, що Ясси стали в плінні часу найпотужнішим культурним центром/джерелом румунського народу, і не тільки. Сьогодні, за останнім переписом населення (2005 р.), Ясси займають друге місце після столиці Бухарест і продовжують бути одним з найголовніших культурно-освітницьких, наукових центрів Румунії.

Від заснування повітової організації СУРУ в Яссах, головою якої і досі є щирий українець Віктор Григорчук, а заступником не менш відданий українському духу Даніель

Серединчук, просування української духовності, висвітлення літературних особистостей, зокрема Тараса Григоровича Шевченка, стало традиційним діянням в багатограннім культурним житті міста. Існування власного осередку, співпраця з фахівцями та учнями Яського мистецького коледжу «Октав Бенчіле», побратання та обмін духовним досвідом з культурно-освітницькими установами Чернівців, Вінничини – Україна, надали заходам цієї організації яскравості, змістовності, валентності.

І поточного року вшанування великого Кобзаря українського народу, поета-пророка Тараса Шевченка, яке відбулося в студентському Домі культури міста Ясс, сягнуло рівня високої гостеприємності, взаємостанови та компетентності.

Віктор Григорчук, дякуючи запрошеним за щирий відгук на свято невмирущого Кобзаря українського народу, оголошує відкритим свято вшанування 204-ої річниці з дня

народження поета, художника, подвижника боротьби за волю – Тараса Григоровича Шевченка і пропонує розпочати діяння виконанням гімнів Румунії та України.

Вшанування особистості, творчої спадщини Шевченка, яка стала родючим скарбом не тільки для українського духовного простору, а й світового, відбувається вже традиційно в присутності шановних гостей – говорить господар свята Віктор Григорчук – а це сьогодні у нас гості з України, представлені паном Олексієм Каспруком та пані Тетяною Заїчко, з Молдавії, представлені паном Миколою Олійником, гості з Бухареста в особах Миколи Мирослава Петрецького, голови СУРУ, депутата від української меншини в Парламенті Румунії і пані Ельвіри Кодрі, радника у справах української меншини в Міністерстві освіти, а також з повіту Ботошань на чолі з головою повітової організації СУРУ

Віктором Семчуком, та південної Буковини, точніше, з мого рідного села – Негостини. В рівній мірі – продовжував він – я радий участю і в сьогоднішньому заході наших постійних співпрацівників із Яського Коледжу мистецтв «Октав Бенчіле», представлені директором Іллею Горюком, котрі вже роки підряд поруч в розгортанні наших культурних подій.

Запрошується до вітального слова Микола Мирослав Петрецький.

М.М.П.: – Дякую, пане голово Яської повітової організації! Слава

Ісусу Христу! Як всі ви знаєте, свято вшанування великого Кобзаря українського роду є не тільки найважливішою культурною подією, але й найособливішою для всіх українців Румунії. Місяць березень починає календарним святом весни, названим у Румунії, і

не тільки, марцішором, продовжується восьмим числом – Міжнародним днем жінки – найціннішої особи нашого життя-буття, продовжується, дев'ятим та десятим числом, святами вшанування найціннішої особистості української духовності, в тому числі і світового духу.

Всі українці Румунії шляхетно витрачають свої культурні потенціали, духовну енергію, щоб затримати і просувати на все вищому рівні цей культурний заповіт, збагачувати його новими надбаннями та передавати з покоління в покоління.

По всіх повітах Румунії, де компактно проживають українці, ми зорганізували понад 20 таких культурних заходів, а це у 12 повітах, де свято Шевченка стало традиційним святом тамтешніх українських громад.

Окрім цього, перед нами, українцями Румунії, стоїть ще одне головне завдання, його можна назвати заповітним обов'язком, а саме побудувати у цих повітах 12 пам'ятників Тарасу Григоровичу Шевченку і стати, таким чином, другою державою, після України, щодо числа таких знаків-символів вшанування титульного представника українського духу в світовій культурі.

Про Шевченка, головню про його творчість, можна говорити дуже багато і багатогранно, але чомусь хочеться пригадати слова першого голови СУРУ, які він зачитував у Бухаресті, де ми вшанували відновлений пам'ятник невмирущому нашому Кобзарю в парку Херестреу: Тоді коли Румунія буде охоплена Шевченком, а Україна буде охоплена Емінеску, тільки тоді Кобзар і Лучафер (=поетичне звання Емінеску) пліч-о-пліч пройдуть весь світ!

І ми це спостерігаємо постійно: де організуємо свята Шевченка, там поруч є румуни, де румуни організують свята Емінеску, там поруч українці! Такі відносини ми не повинні забувати, а навпаки, повинні плекати і збагачувати їх.

Закінчую гратулюванням організаторів свята Шевченка, а гостям з України та Молдавії, всім колективам, що виступатимуть, хочу подякувати за щирий відгук на наші

запрошення та побажати міцного здоров'я й успіхів у спільному вшануванні нашого поета-пророка Тараса Григоровича Шевченка. Дякую за увагу!

(Закінчення на 9 стор.)

204-ті РОКОВИНИ НАРОДЖЕННЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

(Продовження з 8 стор.)

Запрошується до вітального слова пан Микола Константинович Олійник, голова Союзу Українців Республіки Молдови.

М.К.О.: – Дорогі друзі, любі брати і сестри! Хочу насамперед висловити щиро подяку організаторам свята 204-ої річниці з дня народження великого Кобзаря, за щире запрошення. Для українців це свято є такого розміру як для румунів свято Емінеску, для росіян свято Пушкіна, для німців – Гете і т.д.

Ми, українці Молдови, вважаємо себе гідними громадянами Молдови і мене радує те, що українці Румунії є гідними громадянами країни, в якій живуть, а доказом цього є

факт правильного володіння і румунською мовою.

В Молдові існують пам'ятники Шевченку в м. Кишиневі та м. Белци, а по країні існують понад 50 шкіл, де вивчається рідна українська мова та історія українського народу. В м. Белци засновано спеціальну кафедру для підготовки вчителів української мови та відділ для дослідження та вивчення історії і традицій української культури в Молдові.

В місяці квітні ми будемо святкувати 25-ті роковини з дня заснування Союзу Українців Молдови і з радістю запрошуємо голову СУРу та голову Яської повітової організації взяти участь в нашому ювілеї. Дякую і успіхів всім вам!

До вітального слова запрошується Олексій Каспрук, мер м. Чернівців.

О.К.: – Доброго дня, друзі! Відчуваємо завжди особливу радість приїжджати до м. Яссів, а головню на культурні події вшанування особистостей української духовності, серед яких найголовнішою постаттю є Тарас Григорович Шевченко.

Пану депутату відомо, що я постійно підтримую подібні відносини між організаціями, артистичними колективами, самодіяльними гуртками, які представляють нас на ниві духовного плекання та мистецького виявлення.

Ви робите дуже важливу роботу збереженням культурних традицій нашого народу в пісні, літературі, фольклорі, а подяку нашу щиро висловлюємо всім українцям Румунії та Молдови.

Хочу зичити Вам здоров'я, щастя, творчої наснаги, дружньої співпраці на благо нашої культури, нашим народам. Дякую за увагу!

Слово має пані Тетяна Заїчко, голова делегації, директор Дитячої школи мистецтв «Вишенька» м. Вінниці.

Т.З.: – Дорогі шанувальники Шевченківського слова! Я хочу передати Вам найщиріші вітання від всіх мешканців м. Вінниці. Я хочу подякувати пану Віктору Григорчуку і всім вам, головам української організації, наставникам артистичних колективів, а це не тільки за запрошення, або за те, що вмієте бути такими гостеприємними, а насамперед за те, що так палко любите Україну, що так щиро плачете українську мову, що ви так глибоко любите і шануєте нашого Кобзаря!

Тому я вам повторно щиро дякую, не затримую довго на словах, бо набагато більше і краще скажуть вашому святу виступи нашого шкільного колективу. Дякую за увагу!

*

Розпочався концерт. Учні Коледжу мистецтв та студенти декламували на українській та румунській мовах вірші Т.Г. Шевченка. Емоції пливли і торкали кожного учасника, зацікавленого почути у завжди новому виконанні багатьом знайомі рядки славнозвісного Кобзаря.

Гурт «Вікторія» з м. Чернівців додав поезії хореографічну поетику чарівного дівочого тріо, за що отримав нагородження – довгі оплески.

Окремого успіху заслуговує вокальна група «Негостинські голоси», яка вшанувала свято піснями на слова Шевченка та присвяченими Шевченку негостинським поетом-композитором Михайлом Волощуком. Євсебій Фрасинюк зачитав вірш цього талановитого поета, присвячений Кобзарю, та фрагмент з поеми «Неофіти» і його перекладі на румунську мову.

Оптимістичного настрою завдає постійно духовий оркестр «Буковиночка» із повіту Ботошань. М. Скутельник є головним носієм

фольклорного скарбу української громади цього регіону і надихає молодому поколінню козацької впевненості, тобто бути таким, яким Всевишній призначив бути.

Талановитий колектив педкадрів Дитячої школи мистецтв м. Вінниці представив своєрідний концерт в концерті, присвяченому Тарасу Шевченку в Яссах. Костюми, вірші, пісні, музика і танці сплелися гармонійно в естетично-емоційний ансамбль, мета якого була виявляти, то глибину українського духу, то красоту української душі.

Завершив свято вшанування великого Праведного українського народу ансамбль танців «Веселка» Яської повітової організації СУРу під наставництвом балетмейстра Родіки Фоліштяну та ансамбль румунської народної музики Яського Коледжу мистецтв «Барбу Леутару» – диригент В'ячеслав Берзар. Українські танці завжди і повсюди чарують публіку, а «Гопак» це знак досконалості і сягнення високої майстерно-

сті, вишуканої професійності у використанні найскладніших можливостей руху людського тіла в повнім поєднанні з прагненням духу. Мабуть, саме цим «Веселка» звеселила і зачарувала публіку.

На високому мистецькому рівні представили учні коледжу румунську народну музику. Індивідуальні чи колективні виступи молодих справжніх талантів викликали гучні оплески публіки. Не випадково відчув пан Віктор Григорчук повинність подякувати їм зокрема не тільки за виступ справжньої майстерності, але й за вже традиційну співпрацю з Сурівською організацією, за плідні результати у плеканні духовної краси, за дружні відносини на користь обом етносам.

Закінчилось діяння в Клубі яських лікарів спільною вечерею, де пісня і танці не припинялись...

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

БУКОВИНА ВШАНОВУЄ 204-ті РОКОВИНИ НАРОДЖЕННЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

(Продовження з 5 стор)

всім меншинам Румунії, а ваша повинність здійснювати це і передавати молодим поколінням.

В Негостині існує повна підтримка місцевих авторитетів, церкви, школи, пан мер відкритий до культурних заходів на рідній мові, підтримує такі діяння, а СУР забезпечує фінансову підтримку. Префектура заохочує також духовне виявлення етнічних меншин, існує в нашій установі радник у справах української меншини, функціонують всі чинники забезпечення затримання етнічної ідентичності. Від вас залежить їхнє використання та залучення до таких заходів молодого покоління. Успіхів всім вам!

Представників делегації держаміністрації Чернівецької області запрошено до вітального слова.

Михайло Герман: – Шановні друзі! Маю за особливу честь представляти Чернівецьку обласну раду, її голову, пана Івана Миколаєвича Мунтяну, вітання якого з нагоди свят вшанування найсвітлішої постаті нашої української духовності Тараса Шевченка щиро передаю. Дуже приємно бачити, що в цьому чудовому краї, зокрема в цьому українському селі, вшанування великого Кобзаря стало традиційним.

Я хочу подякувати владі, організації СУР, які постійно підтримують українську громаду, ідуть їй назустріч і, як говорила пані префект, не випадково тут служба Божа ведеться на українській мові. Я сам не раз

бував на Південній Буковині і бачив як українці розмовляють рідною мовою, як затримують, шанують і просувають українські традиції, оті надбані цінності їхньої культури. Я вважаю це дуже корисним для збереження корінних зв'язків з материнською культурою, з культурою предків, без котрої не може людина правильно пізнати саме себе.

Дякую за запрошення і запевняю Вас, що Чернівецька обласна рада буде продовжувати співпрацю з Сучавською і разом йти в Європу!

О. Меленчук: – Доброго дня, шановна громадо! Дуже приємно знаходитись тут разом, я вперше на такому заході в Румунії, і я вражена тим, що так гарно відзначає українська громада Румунії свято Шевченка. Всі ми знаємо, що Шевченко є символом боротьби за волю, за краще життя. І нам на Україні стає легше, коли бачимо, що українці поза її межами такими заходами затримують духовні коріння з предками.

Найяскравіший приклад мовної енергетики, котра пов'язує людину з її родом та рідною землею сьогодні, у передвеликодні дні, дає Ісус Христос.

Розіп'ятий будучи на хресті, промовив на рідній мові: «Елі, Елі, лема савахтані?» (Боже Мій, Боже мій, чому Ти мене покинув?) В історії людства існують безліч прикладів вживання рідної мови в крайніх моментах життя-буття, головну у звертанні до Божої сили, у котрій все можливе.

Отож, надавайте мовної енергетики, головну молоді, і сила українців та українства не пропаде!

Дякую за увагу та успіхів всім Вам у духовному просуванні!

Нарешті, ведучий надає слово меру громади Балківців, до якої входить і с. Негостина, пану Василю Шойману.

В.Ш.: – Доброго дня всім вам! Я не блискучий оратор, але щиро, з глибини душі хочу подякувати, по-перше, гостям, які прибули на наше свято, а по-друге, погратувати організаторів цього цінного для української громади свята.

Вагомість літературної спадщини Шевченка полягає в тому, що він облагороджує українську мову атрибутом вічності, а значення його боротьби за волю свого народу полягає в постійній її сучасності.

Надто важливо є для нас поминати його «незлим, тихим словом» і не забувати дорогу до погруддя!...

Місцеві авторитети адміністрації готові завжди співпрацювати з Сурівською організацією, з повітовими авторитетами для просування рідної культури.

Дякую за увагу та успіхів у продовженні свят Шевченка!

Друга частина заходу вшанування Шевченка закінчується фотографуванням учасників біля погруддя.

*

Третя частина – концерт, присвячений невмирущому Кобзарю, – відбувається в Домі культури м. Серету. І знову вітальні слова гостей та організаторів, повторні меседжі, і передостаннє слово надається меру міста, пану Адріану Попою.

А.П.: – Доброго дня! Наше місто вшанується, і я особисто гордий тим, що вже в дев'ятий чи десятий раз відзначаємо велич незрівнянного українського поета Тараса Шевченка і гратулюю за це організацію СУР.

Якщо поставити у рівняння заходи вшанування особистості Шевченка в Румунії та заходи вшанування особистості Емінеску на Україні, то в результаті отримуємо посилення плідних культурних зв'язків між обома країнами на користь обом народам.

Нам тільки треба затримувати такі відносини та збагачувати їх. Бажаю вам все більше та більше успіхів!

Концерт склали артистичні колективи м. Чернівців, Сторожинця та Глибокої – з України, а з Сучавщини: Ансамбль «Коломийка», м. Серет, Вокальний гурт «Негостинські голоси» та Ансамбль «Червона калина», з с. Негостина.

Виступи на високому мистецькому рівні зіграли дух і душу присутніх глибоко-високим почуттям рідної культури, за що публіка віддавала щирими та довгими оплесками.

*

Геніяльність Шевченка полягає і в тому, що його духовна спадщина стала постійним підложжям міжкультурного діалогу в кожній ланці духовного вияву та у кожному історичному часі.

Навіть і в кожному місці, де проживають українці!...

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Дійові особи:

Пан Джордж – господар будинку

Пан Томас /Том/ – його брат, теж господар будинку

Карамфіл – їхній слуга

Ява 6

Пан Джордж (*входить лічачи гроші*): ... сім, вісім, дев'ять, десять... гроші всі – тут в мене. Карамфіле!...

Карамфіл: Слухаю пана!

Пан Джордж: А де ж?...

Карамфіл: Хто?

Пан Джордж: Бабуся?!

Карамфіл (*вбік*): Ці забувають, де ховають своїх небіжчиків (*до пана Джорджа*) На кладовищі святого Константина, 14 алея.

Пан Джордж: Я питав про портрет, дурню?!

Карамфіл: Про який портрет дур..., пане Джордж?

Пан Джордж: Про бабусин.

Карамфіл: А, про бабусин?... Ось він, на столі, ви не бачите його?

Пан Джордж: Карамфіле, якщо це жарт, то знай, що невдалий!..

Карамфіл: Що за жарт, пане!? Дивіться, де портрет, і ось, як бабуся посміхається з нього до вас... навіть бровою моргає...

Пан Джордж: Карамфіле!

Карамфіл: Слухаю, пане!

Пан Джордж: Побий мене грім...

Карамфіл: Я не проти, пане...

Пан Джордж: Карамфіле!

Карамфіл: Слухаю, пане!

Пан Джордж: Хай візьме чорт мою душу...

Карамфіл: Я не проти, пане... ви ж те заслужили.

Пан Джордж: Карамфіле, ти бачиш його?!

Карамфіл: Чорта?! Він... вже й прибув?

Пан Джордж: Портрет, портрет... бачиш?

Карамфіл: Я ж не сліпий.

Пан Джордж: Карамфіле, кілька хвилин тому ти його не бачив?

Карамфіл: Зате бачили його ви!

Пан Джордж: Як ти поясниш це?!

Карамфіл: А навіщо мені пояснювати? Зі мною все в порядку – я п'яний і можу бачити будь-що, будь-коли і будь-кого, а що стосується вас, шукайте пояснення в іншому місці.

Пан Джордж: Ця хата нечиста!

Карамфіл: Пане Джордж!.. Ранком Калина підмітала хату, а ви все чіпаєтесь її... Думаєте їй легко?... І днем, і ніччю... нелегко їй, сиротині.

Пан Джордж: Я не про Калину, а про нечисту силу.

Карамфіл: Що з нею?!

Пан Джордж: Та дивись – бачиш бабусин портрет, і зразу зникає...

Карамфіл: А ви не вірте своїм очам.

Пан Джордж: А кому ж вірити, Карамфіле?

Карамфіл: Мені!

Пан Джордж: Тобі?! Та ти ж п'яний! Піду на сто чортів з оцієї хати. Скажи ідіотові Томасу, що я вповноважив тебе відкрити заповіт, подзвоню пізніше, щоб дізнатись про результат!

(*виходить*)

ЧУДОТВОРНИЙ ПОРТРЕТ

(Комедія в трьох діях)
(Продовження з минулого числа)

Ява 7

(*Карамфіл сам*)

Карамфіл (*до бабусі*): Бачиш, і цей не вірить своїм очам... Я ж говорив тобі, що вони не повірять своїм очам, а тільки мені – п'яному Карамфілу... Бач, продали тебе один і другий, а ти все на місці залишилась, більше не повернутись, а ми з Калиною не продамо тебе, не журись, бабуся! (*Дзвонить телефон. Карамфіл бере трубку*). Слухаю вас, пане Томас!

Голос пана Томаса: Карамфіле, ти звідки...?

Карамфіл: Я?! Тутешній, тут народився, тут...

Голос пана Томаса: Не мели дурниць, звідки ти знав, що це я дзвоню?

Карамфіл: Якраз запитую себе: «звідки я знав, що то пан Томас дзвонить?!»

Голос пана Томаса: Ну і?

Карамфіл: Не знайшов відповіді, так само, як і ви не знали хто підніме трубку, я чи бабуся?!

Голос пана Томаса: Не мели дурниць!

Карамфіл: Так, так... бабуся не відповідає – сидить тихо і чекає, щоб я почав читати...

Голос пана Томаса: Заповіт?!

Карамфіл: Ні, книгу, бо Калина втомилась...

Голос пана Томаса: Облиш Калину...

Карамфіл: Не можу, облишу будь-що, а Калину ні!

Голос пана Томаса: Карамфіле, ти не відкрив заповіт?

Карамфіл: А, заповіт?! Відкрив, пане Том...

Голос пана Томаса: Ну і?!

Карамфіл: Все в порядку! Все Окей! Все прекрасно, чудово...

Голос пана Томаса: Ха-ха-ха... ану читай, Карамфіле!

Карамфіл (*виймає з кишні конверт, витягає папірець, прокашлюється*): Починаю, пане!

Голос пана Томаса: Гаразд, Карамфіле!

Карамфіл: Починаю читати, пане!

Голос пана Томаса: Читай, Карамфіле!

Карамфіл: Заповіт, пане!

Голос пана Томаса: Так, Карамфіле, заповіт!

Карамфіл:

Як умру, то поховайте

Мене на могилі

Серед степу широкого

На Україні милій,

Щоб лани широкополі,

І Дніпро, і кручі

Було видно, було чути,

Як реве ревучий.

Голос пана Томаса: Карамфіле?! Звідки читаєш?

Карамфіл: З пам'яті, пане.

Голос пана Томаса: Читай з документа, що в конверті!

Карамфіл: Тоді тримайтесь!

Голос пана Томаса: Що, що?!

Карамфіл: Нічого, пане, надіваю окуляри.

Голос пана Томаса: Давай швидше!

Карамфіл: Що вам подати?

Голос пана Томаса: Нічого, читай швидше.

Карамфіл: Книгу?!

Голос пана Томаса: Заповіт!

Карамфіл: Як умру, то...

Голос пана Томаса: Карамфіле! Бабусин заповіт.

Карамфіл: Що з ним?

Голос пана Томаса: Читай його, дурню!

Карамфіл: Навіщо? Я ж його вивчив напам'ять, слухайте: як умру, то залишаю моєму внукові Тому...

Голос пана Томаса: Ха-ха-ха! Читай, читай, Ка-рам-фі-ле!...

Карамфіл: Мій портрет...

Голос пана Томаса: Що?! Портрет?!

Карамфіл: Не перебивайте уповноваженого! Гм-гм-гм, важеного... ще одне словечко і! !, гм-гм, і!..

Голос пана Томаса: Давай, давай, читай!

Карамфіл: Як умру, то залишаю моєму внукові Тому мій портрет, написаний відомим... бла-бла-бла, який стоїть шістдесят тисяч...

Голос пана Томаса: Шістдесят тисяч?!

Карамфіл: Ану дивись, хе-хе!...

Голос пана Томаса: Карамфіле, ти даєш собі справу, яка цінна бабуся?

Карамфіл: Ви ж говорили, що не варта діравого гроша.

Голос пана Томаса: Карамфіле, ми втратили п'ятдесят тисяч.

Карамфіл: Хто я? Ви втратили...

Голос пана Томаса: А не появлявся знову?

Карамфіл: Хто, портрет?

Голос пана Томаса: Так!

Карамфіл: Ні! Я ж його продав учора, ви забули?

Голос пана Томаса: Ні, читай далі!

Карамфіл: Книгу?

Голос пана Томаса: Заповіт!

Карамфіл: Я ж його вивчив напам'ять ще учнем в школі...

Голос пана Томаса: Бабусин заповіт!

Карамфіл: Бабусин теж, давно, давно...

Голос пана Томаса: Коли?!

Карамфіл: Вчора! Не перебивайте уповноваженого! Гм-гм-гм, важеного... ще одне словечко і! !, гм-гм, і!..

Голос пана Тома: Давай, давай, читай!

Карамфіл: Як умру, то залишаю моєму внукові Тому мій портрет, написаний відомим... бла-бла-бла, який стоїть шістдесят тисяч... а внукові Джорджу Замок, всі будинки, всі маєтки і всі гроші...

Голос пана Тома: Знав я, що дурна корова, змія... залишить все Джорджеві. Ну, я не буду колінувати перед ним, ліпше піду у світ за очі... Адіос, Карамфіле!

Карамфіл: Ану дивись, я ж говорив їм, щоб не вірили ні своїм власним очам, а вони вірять в те, що я їм тешу... Дурні! Дивись, навіть книгу залишив мені, колись, коли не зможе Калина, я ляжу в ліжку з нею... але ж не буду я перший хто... Та нічого, ні з Калиною не був я перший, та ось як пішло, як піде так і з книгою стану академіком, та ні, ліпше... Калино!

(*виходить*).

1937 року, 24 грудня – у селі Єрки на Черкащині народився В'ячеслав Максимович Чорновіл, державний, громадський, політичний діяч, журналіст, народний депутат України I - III скликань, один із лідерів українського правозахисного руху, багаторічний лідер Народного Руху України, Герой України.

Походив із родини сільських учителів. Закінчив школу із золотою медаллю. Навчався на факультеті журналістики Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка.

У 1964-1965 рр. склав кандидатський мінімум, пройшов за конкурсом до аспірантури Київського пед. інституту, готувався до захисту дисертації: «Борис Грінченко як журналіст, публіцист і громадський діяч».

8 серпня 1965-го виголосив гостру антикомуністичну промову на відкритті пам'ятника Тарасу Шевченкові в селі Шешори на Гуцульщині. А вже за місяць разом з Іваном Дзюбою та Василем Стусом виступив проти арештів української інтелігенції на прем'єрі фільму Сергія Параджанова «Тіні забутих предків» у київському кінотеатрі «Україна».

В'ячеславу Чорноволу за «політичне хуліганство» влада оголосила сувору комсомольську догану. Тоді ж його не зарахували до аспірантури, куди він пройшов за конкурсом.

Його перша кримінальна справа на початку 1966-го пов'язана з відмовою давати свідчення на закритому судовому процесі над Б. Горинем, М. Горинем, М. Зваричевською та М. Осадчим. Суд виніс окрему ухвалу про притягнення В'ячеслава Чорновола до відповідальності за відмову свідчити. 8 липня 1966-го його засудили на три місяці виправних робіт за місцем роботи з відрахуванням 20% заробітку на користь держави.

Тоді ж підготував документальне дослідження «Правосуддя чи рецидиви терору?» – один із найсміливіших зразків тогочасної політичної публіцистики.

А укладання авторського збірника «Лихо з розуму» (Портрети двадцяти «злочинців»), який вийшов друком у Парижі, стало причиною другої судової справи. 15 листопада 1967-го В'ячеслава Чорновола за «виготовлення і розповсюдження документів, що містять наклепницькі вигадки на радянський державний і суспільний лад», засудили до 3 років позбавлення волі.

У 1970-му створив підпільний журнал «Український вісник». Впродовж двох років видав 6 випусків з інформацією про політичні репресії в Україні та хронікою українського національного спротиву.

Знову В'ячеслава Чорновола арештували на початку 1972-го за аналогічними звинуваченнями. 12 квітня 1973-го судова колегія Львівського обласного суду винесла вирок: 6 років позбавлення волі у виправно-трудовій колонії суворого режиму з засланням на 3 роки». Покарання відбував у таборах Якутії.

ДО 80-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

В'ЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА

У таборах вів боротьбу за статус політичного в'язня. Після виходу із заслання написав книгу «Тільки один рік», передав її за кордон, але подальша її доля невідома.

Під час перебування на засланні в Якутії, в травні 1979-го став членом Української Гельсінської групи. Напередодні Олімпійських ігор 1980-го, влада, зачищаючи громадський простір, сфабрикувала звинувачення проти В'ячеслава Чорновола в замаху на згвалтування. Він був засуджений на 5 років позбавлення волі. На знак протесту Чорновіл витримав 120-денне голодування.

У 1983-му був достроково звільнений без права виїзду в Україну. Повернутися на Батьківщину Чорновіл зміг лише за два роки у 1985-му.

З 1990 року Чорновіл став народним депутатом, був активним членом Народного Руху України та його головою з 1992-го. Тричі обирався депутатом Верховної Ради України (1990, 1994, 1998). Чорновіл всіляко намагався створити умови для самоствердження, самореалізації національного організму, набуття економічної могутності, культурного розвитку, втілення в життя соборницької ідеї, надання Україні суб'єкта міжнародного співтовариства.

За книгу «Лихо з розуму» став Лауреатом Міжнародної журналістської премії ім. Ніколаса Томаліна (1975) та Лауреатом Шевченківської премії (1996).

25 березня 1999-го Чорновіл загинув в автомобільній катастрофі під Борисполем за нез'ясованих обставин.

У 2000 р. йому посмертно присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена Держави за визначний особистий внесок у національне відродження України, послідов-

не відстоювання ідеї побудови незалежної Української держави, активну громадську і політичну діяльність.

7 фактів про В'ячеслава Чорновола

1. **Боровся за Україну.** Під час випускного вечора в університеті пішов на Володимирську гірку і дав клятву, що все життя буде боротися за Україну.

2. **Витримав 83 допити.** У 1966-му В'ячеслав Чорновіл відмовився свідчити у справі проти своїх друзів – братів Горинів, Мирослави Зваричевської і Михайла Осадчого. Навіть попри те, що на той час вони визнали провину і потреби уникати свідчень вже не було. За що був притягнутий до суду і отримав свій перший вирок. У 1972-му витримав 83 допити, але й надалі ніколи не свідчив проти друзів.

3. **Від КГБ отримав прізвисько «Неугомонний».** Із спогадів вірменського дисидента та політв'язня Паруйра Айрякіна: «Він був наче напханий енергією, він навіть у зоні бігав, займався спортом. Багато читав, писав, покладену норму – ми шили рукавиці – виконував не за вісім годин, а за три години – решту часу він був зайнятий сам собою».

4. **Непохитно вірив у відновлення незалежності України.** Переказують, як один із слідчих спересердя запитав В'ячеслава Чорновола: «Ну добре, от уявімо, є ваша незалежна Україна. І ким ви там себе бачите?». І почув у відповідь: «Як ким? Редактором опозиційної газети».

5. **Чорновіл був кандидатом в президенти України.** На президентських виборах 1 грудня 1991-го за В'ячеслава Чорновола віддали голоси 7.420.727 українців (23,27%). Він зайняв друге місце слідом за Леонідом Кравчуком.

6. **Зрікся присяги на вірність московському цареві.** Після обрання Гетьманом українського козацтва, на Великій раді 21 червня 1992-го в Переяславі-Хмельницькому проголосив зречення присяги на вірність московському цареві, даної на Переяславській раді в 1654-му.

7. Він загинув в автокатастрофі на шосе під Борисполем за нез'ясованих обставин. Багато хто вважає це політичним убивством напередодні майбутніх президентських виборів. Колишній заступник генерального прокурора Микола Голомша припускав, що Чорноволу після аварії добили кількома ударами кастета. Похорони В'ячеслава Чорновола в Києві зібрали до 200 тис. людей.

XXVI-а НАЦІОНАЛЬНА ОЛІМПІАДА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Бухарест, 2-5 квітня

Українська мова є великим надбанням української нації, адже володіння мовою та писемною культурою є ознакою духовного багатства особистості, її інтелектуального потенціалу. Богом дарована нам одна з найкрасивіших і милозвучних мов світу, мудрість народу, зашифрована у слові. Українська мова звучить на всіх паралелях і меридіанах, де живуть українці. Українська мова – це світова мова. І ми можемо пишатися нею.

Я переконана, що саме школа є тим цілющим джерелом підживлення самобутньої культури українців Румунії, гарантією збереження в її середовищі материнської мови, як визначальної ознаки існування національної громади.

З приємністю відзначаю зростаючу активність учнів румунських шкіл та ліцеїв, де українська мова і література вивчається як предмет, у щорічних Національних олімпіадах з української мови та літератури. Важливо, що такі олімпіади стали доброю традицією для українського шкільництва Румунії. Її учасники мають змогу не лише звітати рівень своїх знань, а й розширити свій кругозір, стимулювати творче самовдосконалення, продемонструвати здатність пропагувати українське слово та підтримувати в своїх школах і селах осередки української культури.

Насамперед мої слова щирої вдячності педагогам, батькам, учням – за те, що зберегли українське слово, за відданість благородній місії – виховання майбутнього української громади Румунії. Батьківська хата, українське слово, перша вчителька, рідна школа завжди на першому місці у нашому навчально-виховному процесі.

Цього року ми відзначали 26-річчя Національної Олімпіади з української мови та літератури. Щиру вдячність нашому депутатові в Парламенті Румунії та голові Союзу українців Румунії, панові Миколі Мирославу Петрецькому за фінансову підтримку з боку СУРУ, для організації та проведення такого престижного, надзвичайно важливого для українського шкільництва конкурсу. З бюджету Міністерства національного виховання було виділено через Шкільний Інспекторат Бухареста загальну суму для організації та проведення Олімпіади з української мови та літератури, національний етап, для організаційних витрат, для проживання та харчування учнів-учасників та супроводжуючих вчителів та нагородження 18-ма преміями I, II, III ступеня та 7 відзнаками.

Національна олімпіада це не лише конкурс, а і свято успіху, і ми з нетерпінням щороку чекаємо на нього. Це – свято юних і свято для юних. Це свято організовано спеціально для учнів, це винагорода за щоденну сумлінну працю, за відмову від більш легкого дозвілля, за подолання труднощів. Тут вшановуються три складові визначного результату: це талант, прихильність фортуни та копітка праця. Учні, вчителі і батьки знають ціну великого результату, знають, як це складно, скільки зусиль треба докласти. Значення цього конкурсу важко переоцінити – це і нагородження тих, хто власними здібностями досяг перемоги, і підвищення цінності навчання та знань в очах колег та друзів, в очах суспільства.

У ній взяли участь 47 учнів з повітів Ботошани, Марамуреш, Сучава, Сату Марє, Тіміш, Караш Северін та Арад. Організаторами олімпіади виступили Міністерство національного виховання Румунії – Департамент нацменшин, Союз українців Румунії, Бухарестський шкільний інспекторат та Бухарестський Університет. Витрати на транспорт, проживання та харчування для членів Центральної комісії покривались через шкільні інспекторати, з яких вони прибули, з суми, виділеної Міністерством національного виховання на такі дії. До цієї суми був доданий внесок Шкільного Інспекторату муніципалітету Бухарест, але найбільша фінансова підтримка для організації цього конкурсу, була надана з боку СУРУ, матеріалізована у

преміях для учнів та усіх учасників, забезпечення артистичного моменту та доповнення коштів, виділених міністерством на розміщення, проживання та харчування учнів-учасників та супроводжуючих вчителів у готелі. Артистичний момент церемонії відкриття був забезпечений танцювальним

гуртом «Веселка» з Ясського повіту, керівник Родіка Филіштяну. Слід уточнити, що транспорт, харчування та місце проживання учнів та вчителів у Бухарестському готелі Рін Гранд Готель забезпечили Міністерство освіти та СУР.

Привітали учнів та викладачів депутат та голова СуРУ Микола Мирослав Петрецький, Посол України в Румунії Олександр Баньков, заступник держсекретаря у Департаменті з питань міжетнічних відносин Аледін Амет, радник у Міністерстві національного виховання пані Ельвіра Кодря, заступник Генерального шкільного інспектора Бухарестського шкільного інспекторату Ліліана Марія Тодерюк, шкільний інспектор з питань меншин Бухарестського шкільного інспекторату Александріна Петер, викладачі Бухарестського університету Альона Біволару та Роман Петрашук, голова Бухарестської організації СуРУ Ярослава Колотило, які у своїх виступах побажали учасникам успіхів та натхнення у вирішенні тем конкурсу.

До складу Центральної комісії Олімпіади з української мови та літератури увійшли: Альона Біволару – голова, Іван Ковач – почесний голова, Ельвіра Кодря – виконавчий голова, Роман Петрашук – заступник голови, Александріна Петер – секретар, Лучія Мігок, Діана Фрасенюк, Лоредана Миндріштяну, Лівія Роман, Міхаєла Руснак, Міхаєла Кравчук, Микола Корнищан, Лівія Бобік та Міхаєла Бобік – члени.

Олімпіада, крім перевіряння знань з української мови та літератури, є доброю нагодою для обміну досвідом. За їхню працю наступні учні були нагороджені з боку Міністерства національного виховання Румунії та Союзу українців Румунії: планшети та пакунки з книгами для учнів переможців та вчителів Комісії та супровідників, Бухарестським шкільним інспекторатом: дипломи та сумки з книгами для всіх учасників та по 50 леїв з боку СУРУ для учнів учасників, які не отримали премії. Також учні та викладачі відвідали Бухарестський національний музей історії природознавства імені Грігоре Антіпи та Палац Парламенту, Бібліотеку Румунської Академії а також гуляли по місту.

Проф. Ельвіра КОДРЯ
Радник в Міністерстві національного виховання Румунії

БУЛИ НАГОРОДЖЕНІ НАСТУПНІ УЧНІ:

1. **Челенюк Кріна Джорджіяна – VII-ий клас – I премія**
2. **Семенюк Деніс – VIII-ий клас – I премія**
3. **Шойман Наташа – IX-ий клас – I премія**
4. **Гитеж Варвара – X-ий клас – I премія**
5. **Скіпор Чезара Ніколета – XI-ий клас – I премія**
6. **Семенюк Александра Паула – VII-ий клас – II премія**
7. **Грігораш Чезара Флоріна – VIII-ий клас – I премія**
8. **Білчек Джессіка Рахєла – IX-ий клас – II премія**
9. **Козачук Деніса Лорена – X-ий клас – II премія**
10. **Чобанюк Табіта – XI-ий клас – II премія**
11. **Кіріак Наташа Александра – XII-ий клас – II премія**
12. **Феліка Крістіян Флоріан – VII-ий клас – III премія**
13. **Бежера Андрея Ленуца – VIII-ий клас – III премія**
14. **Бружа Афанасій – IX-ий клас – III премія**
15. **Лева Флоріка – X-ий клас – III премія**
16. **Курелюк Емануєла – XI-ий клас – III премія**
17. **Луцак Александрю – XII-ий клас – III премія**
18. **Тіук Дарія Марія – VII-ий клас – відзнака**
19. **Грездак Данієла – VII-ий клас – відзнака**
20. **Штець Дарія Андрея – VIII-ий клас – відзнака**
21. **Грігораш Далія – VIII-ий клас – відзнака**
22. **Петрашук Ніколета Емілія – IX-ий клас – відзнака**
23. **Лонтя Лавінія – X-ий клас – відзнака**
24. **Бойчук Маріяна Анка – XI-ий клас – відзнака.**

ТРОЄ МАЛИХ ГУСЕНЯТ

(Угорська казка)

Жили колись на білому світі троє гусенят. Не було в них ніяких клопотів-турбот. З ранку до вечора паслись собі на великому лузі. Дивилися на небо, як пролітають білі хмарки, слухали, як гомонить вітер, або грілися на сонечку. Ластівки, жучки-комашки, метелики, мухи – всі були гусенятам добрими друзями.

Одного ясного ранку, коли троє гусенят умивались на березі струмочка, найстаршеньке побачило, що вода в струмочку піднялась і тече дуже швидко...

– Водичко, куди ти квапишся? – гукнуло гусеня. – Невже ти не бачиш, що ми хочемо скупатись у тобі?

– Сьогодні не можна, – відповіла вода, – бо сьогодні почалась весна, в горах розтанув сніг, тож я течу до річки.

Оглянулися гусенята. Справді, на лузі вже з'явилися різнобарвні квіти.

– Диви, як насупилось небо! – обізвалось середнє гусеня. – Над нами збираються хмари! Невже буде дощ?

– Гі-га-гі-га-а-а! – почулося раптом, і щось замахало в повітрі великими крилами.

– Це дикі гуси! – гукнуло наймолодше гусеня. – Вони вже прилетіли з далеких країв! Таки настала весна, вода в струмку правду сказала!

Гусенята заздрісно дивилися на диких гусей, що полетіли далі.

– А де вони були взимку? Може, весь світ облетіли? От, якби і я могло податися кудись далеко! – сказало наймолодше гусеня.

– То ходімо й ми, помандруємо кудись! – обізвалось середнє.

– Ходімо! – погодилось найстарше.

І вони рушили в путь.

Ідуть вони, довго вже йдуть. Нарешті вийшли на узлісся.

– Хто це ходить тут, край лісу? – спитав зайчик.

– Це ми, троє гусенят! Ми вирушили в мандри.

– Невже ви наважились пуститися в далеку подорож? – здивувався зайчик. – І отак собі йдете? Шлях тут дуже кам'янистий! У лісі сила-силенна колючок та гострих гілочок, пораните собі ноги!..

– Що ж нам робити? – спитали гусенята.

– Підіть до шевця, хай він пошеє вам чобітки.

Послухались гусенята зайчкової поради і пішли до шевця.

– Любий шевцю, поший нам чобітки!

– Ти ба! – здивувався швець. – Невже вам погано бігати по лугу без чобіток? Адже травичка така шовковиста, а пісочок на березі струмочка м'який, оксамитовий...

– Авжеж, там ми можемо й босі ходити, – відповіло найстарше гусеня, – але ми зібralися в далекі мандри. Ось дійшли до лісу, а там багато гострих камінців, а далі в лісі ще більше колючок і гострих гілочок. Босоніж ми там не пройдемо.

– Правду каже наша старша сестричка, – додало середнє гусеня, – я теж хочу мати маленькі чорні чобітки.

– Мені теж поший, тільки червоні, – сказало наймолодше.

«Що ж мені з цими гарненькими гусенятами робити? – подумав швець. – Багато я пошив чобітків для хлопчиків і дівчаток, але для гусенят?.. Такого ще світ не бачив і не чув...»

І почав швець голову собі сушити – як бути?

Раптом глянув на колодки й каже:

– Я радий був би пошити вам чобітки, але в мене немає колодок для гусячих ніжок, а без них як викроїти вам чобітки?

Зітхнули гусенята й мовчки пошкандибали додому.

– Гі-га-гі-га-а-а! – загелготали вони, вийшовши на узлісся.

Почули їх зайчик, білочка і сарночка та й вийшли назустріч.

– Ну що, домовились із шевцем? – спитав зайчик.

– Пошив би швець чобітки, та немає в нього колодок для гусячих ніжок – відповіли гусенята.

– Ну, тоді повертайтеся на луг, – сказав зайчик.

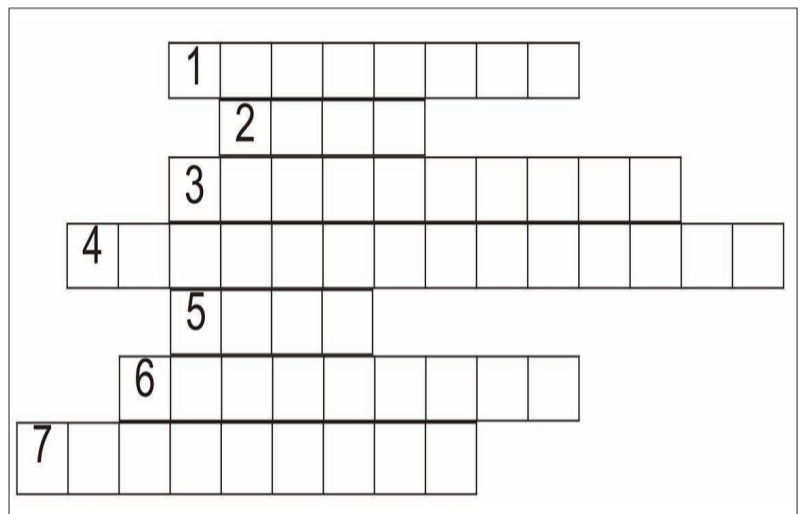
Гусенята послухались розумної ради й повернулися на луг. Так вони відтоді й пасуться на лузі і більш не пускаються в мандри.

Переклад з угорської
Костянтина БІБІКОВА

КРОСВОРД

Розв'яжіть кросворд і знайдіть таємне слово – давньогрецький філософ і математик

1. Чотирикутник, у якого дві протилежні сторони паралельні, а інші дві – непаралельні.
 2. В арифметиці число, складене з цілого числа і частки одиниці.
 3. Множник при членах рівняння, виражений найчастіше цифрами.
 4. Сполучний закон чисел.
 5. Частина площини, обмежена колом.
 6. Відрізок прямої, який з'єднує дві вершини багатокутника, що не лежать на одній стороні.
 7. Відсутність чи порушення симетрії.
- Відповідь

НАРОДНА ПРИТЧА

СИЛА СЛОВА

Жили - були маленькі жабенята. Вони вирішили організувати змагання. їх метою було вибратись на вершину башині.

Зібралось багато глядачів, які хотіли подивитись на ці змагання і посміятись над їхніми учасниками...

Змагання почались.

Ніхто не вірив, що жабенята зможуть забратись на вершину башині.

З усіх сторін лунало:

«Це дуже складно!!! Вони ніколи не досягнуть цієї вершини». «Башиня для них занадто висока».

Маленькі жабенята почали падати. Один за одним.

Деякі намагались підстрибнути все вище і вище. Але юрба все одно кричала: «Жоден не зможе зробити». Ще більше жабенят падало з висоти на землю. Тільки одне підіймалось все вище і вище.

І, доклавши зусиль, одне єдине добралось до вершини. Всі поцікавились, як йому це вдалося?

Де в нього знайшлося сили не впасти з висоти?

Але жабеня-переможець виявилось глухим... Воно не чуло, що глядачі не вірили в його сили!

Ніколи не слухайте людей, що прагнуть передати тобі свій песимізм та поганий настрій! Вони забирають у тебе віру у власні сили!

Не забувай про силу слова!!! Думай лише про хороше!

ДИТЯЧІ СТОРІНКИ

У давні часи жило плем'я полян, а правили ними три князі-брати: Кий, Щек і Хорив, а сестра їхня звалася Либідь. І збудували поляни город й нарекли його на честь свого князя старшого брата Щека і Хорива – Києвом. А навколо города був ліс і пуца велика, і поляни ходили на лови і полювали там звірів, рубали ліс, розбудовували город.

Кий довго княжив у роді своєму, ходив походами в інші землі, і навіть до самого Царго-

рода. Великі почесні віддав йому правитель Царгорода.

Коли ж Кий повертався з далекої мандрівки, то, пливучи Дунаєм, уподобав місце і збудував невеликий город, і хотів осісти в ньому з родом своїм, та не дали йому навколишні мешканці. Отож і до нині називають придунайці те городище Києвець. Кий же повернувся у свій город Київ і правив ще багато років зі своїми братами Щеком та Хоривом.

О.Олесь

РІДНА МОВА В РІДНІЙ ШКОЛІ!

Рідна мова в рідній школі!
Що бринить нам чарівніш?
Що нам ближче, і миліш,
І дорожче в час недолі?!
Рідна мова! рідна мова!
Що в єдине нас злива, –
Перші матері слова,
Перша пісня колискова,
Як розлучимось з тобою,
Як забудем голос твій,
І в вітчизні дорогій
Говоритимем чужою?!
Краще нам німими стати,
Легше гори нам нести,
Ніж тебе розіп'ясти,
Наша мово, наша мати!
Ні! В кім думка прагне слова,
Хто в майбутнім хоче жити,
Той всім серцем закричить:
"В рідній школі рідна мова!"
І спасе того в недолі
Наша мрія золота,
Наше гасло і мета:
Рідна мова в рідній школі!

(Продовження з 14 стор.)

Відповідь

В. Сіренко

МИ УКРАЇНЦІ

Ми українці – нація Тараса,
Ми – сагайдачні і кармелюки,
Коли прийшли ми – не полічиш часу,
Ми древні і безсмертні, як віки.

Нас мордували, нас тягли на плахи.
О! Скільки потекло кривавих рік!
Хотіли ополячити нас ляхи,
А росіяни зрусити навик.

Та все даремно. Знову ми і знову
Жбурляли всіх у темряву й багно,
Залишилися ми і наша мова
Настояна на сонці, як вино.

Ця мова може світ зачарувати,
В ній все – і грім, і шерехи гаїв.
У неї, мабуть, вчилися співати
Не тільки наші – курські солов'ї.

І тому їй не зникнути ніколи,
І підкоряти щирістю світи.
Ми живемо – Івани та Миколи,
І всі народи рідні нам брати.

Ми живемо, і нас не подолати,
Не покривити наші язики.
Бо є Шевченки майже в кожній хаті,
Є Сагайдачні і Кармелюки.

В.Сосюрченко

В ДИТИНСТВІ, ЩЕ МАЛЕНЬКИМ, ПАМ'ЯТАЮ

В дитинстві, ще маленьким, пам'ятаю.
Над каганцем схилючись уночі,
Бувало музу гордо привітаю
Та й komponую вірші на печі.

Було колись. Та я не став поетом,
Бо я любив і вітру шум, і пісню солов'я.
Люблю і досі верби коло хати,
Люблю і досі гомін ручая.

Не міг я славити катів мого народу,
Співати весело, коли на серці сум
І славить неіснуючу свободу
На радість деспотам та ще собі на глум.

Любив до болю нашу рідну мову
І ненавидів всіх катів її.
Люблю й тепер її крилате слово,
Її пісні, безмірно чарівні.

Я й далі понесу свою любов велику
До смерті, до кінця, без галасу, без крику.

(Продовження з 14 стор.)

Відповідь

Загадки

Стебельце – шорстка дробинка,
У серединці – чорна вуглинка,
Пелюстки блискучі, як лак.
Це квітує червоний...

(Мак)

Що за казка: кішка, внучка,
Миша, ще собака Жучка
Діду з бабою допомагали,
Коренеплоди збирали?

(Піпка)

ВИКЛАДАЧІ ВІННИЦЬКОЇ ДИТЯЧОЇ ШКОЛИ МИСТЕЦТВ «ВИШЕНЬКА» ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ УКРАЇНСЬКОГО ПОЕТА ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В ЯССАХ

24-26 березня творча делегація викладачів Вінницької дитячої школи мистецтв «Вишенька» відвідала місто Ясси. Вже протягом шести років у рамках творчого проекту «Мистецтво без кордонів» колектив школи бере участь у культурно-мистецьких заходах з нагоди вшанування пам'яті українського поета Т. Шевченка, який організовує Союз Українців Румунії. Кожного разу виступи колективів Вінницької дитячої школи мистецтв «Вишенька» залишають надзвичайно приємні враження. От і цього разу слухачі занурилися в атмосферу української культури та творчості, з великим задоволенням аплодували артистам, що вражали сольними та ансамблевими виступами, інструментальними та вокальними творами, українською

Банчіли 5 травня 2018 року до м. Вінниці, щоб взяти участь у IV Всеукраїнському відкритому конкурсі-фестивалі «Юний концертмейстер». В свою чергу пан директор Національного коледжу Георгій Ворніку запросив викладачів школи взяти участь у науковій конференції,

Та цей рік дружньої творчої зустрічі був особливо плідним. Адже приніс в культурно-мистецьке життя міста Ясси значимі події. Українська делегація відвідала Національний коледж мистецтв ім. Октава Банчіли, де відбулася зустріч з керівництвом закладу, фінальним акордом цієї зустрічі стало підписання договору про співпрацю між закладами двох країн, що дозволить в майбутньому розширити рамки культурного простору двох держав та сприятиме плідному обміну в плані доброї практики та міжнародного професійного досвіду. Під час робочої зустрічі пані директор школи мистецтва «Вишенька» Тетяна Заїчко люб'язно запросила учнів Національного коледжу мистецтв ім. Октава

де розглядатимуться актуальні теми щодо покращення навчального процесу та методики викладання мистецьких дисциплін.

Під час перебування у Румунії українська делегація з інтересом та особливим захопленням ознайомилась з пам'ятками культурної спадщини Румунії і не тільки, які зібрані в Палаці Культури, відвідала приміщення Яської філії Союзу Українців Румунії та взяла участь на відкритті Національної олімпіади з хореографічного мистецтва, де беруть участь найвідоміші колективи коледжів мистецтва країни.

Творча зустріч в черговий раз залишила незабутні враження та зблизила наші сусідські відносини.

класикою і фольклором, запальними українськими танцями та театральними композиціями.

стецтва «Вишенька» Тетяна Заїчко люб'язно запросила учнів Національного коледжу мистецтв ім. Октава

Директор Вінницької дитячої школи мистецтв «Вишенька»
Тетяна ЗАЇЧКО
Голова Яської Філії СУРУ
Віктор ГРИГОРЧУК

Подасмо нову адресу по інтернету нашої редакції:
E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – **Тереза ШЕНДРОЮ**

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

ISSN 1223-1614

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România